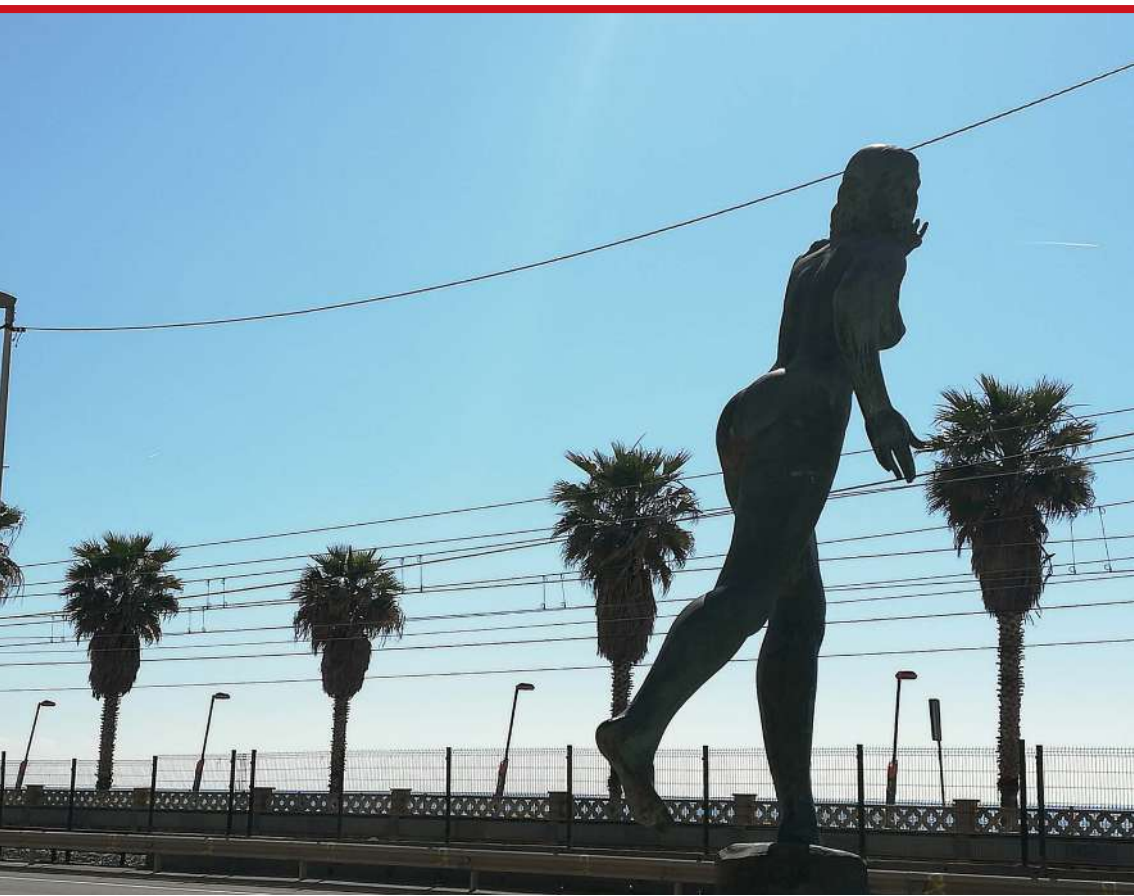

Versió en Lectura Fàcil

La Mirada Tàctil

Museu Enric Monjo
Vilassar de Mar

Diputació
Barcelona

Text: Museu Enric Monjo

Adaptació a Lectura Fàcil: Gemma Pimenta i Laia Vidal
(Associació Lectura Fàcil)

Maquetació: Carme Guiral

Crèdits fotogràfics:

© Museu Enric Monjo

© Santi Carreras

© La Mirada Tàctil

Aquest logotip identifica els materials de Lectura Fàcil que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i d'Inclusion Europe quant al llenguatge, el contingut i la forma, amb l'objectiu de facilitar-ne la comprensió. L'atorga l'Associació Lectura Fàcil (www.lecturafacil.net)

Sumari

El museu	4
Enric Monjo i Garriga	6
El món de Monjo	10
Els anys de formació (1885-1920)	11
Estudiant d'Anatomia a la Facultat de Medicina	14
Altres escultors de l'època	15
El Noucentisme com a referència (1920-1936)	16
La Guerra Civil (1936-1939)	21
De professió escultor (1939-1976): classicisme	22
De professió escultor (1939-1976): art sacre	23
De professió escultor (1939-1976): una prolífica carrera internacional	27
El taller de l'escultor	31

El museu

El 19 de juny de l'any 1971, es va inaugurar la Gliptoteca Monjo.

Era un museu dedicat a l'obra que l'escultor Enric Monjo

va donar a Vilassar de Mar, la vila on va néixer.

Al museu hi havia les escultures de l'artista,

i també hi havia esbossos, maquetes

i documents relacionats amb la seva obra.

L'any 1976, Enric Monjo va morir

i el museu va tancar durant uns anys.

L'any 1986 va tornar a obrir, amb el nom de «Museu Enric Monjo».

Més tard, el Museu Enric Monjo,

juntament amb el Museu de la Marina,

van passar a formar part del Museu Municipal de Vilassar de Mar.

Al Museu Enric Monjo també s'hi conserven

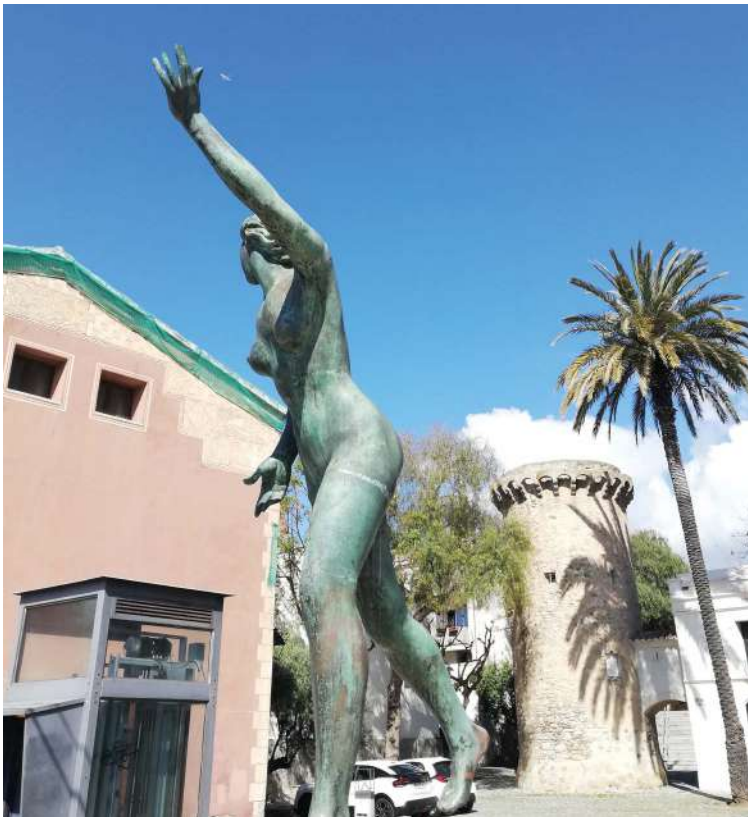
obres d'altres artistes com Maria Freser, Carme Rovira,

Martínez Romero i Carme Serra.

El museu es divideix en 3 plantes:

- 1.** A la planta baixa, hi ha la sala d'exposicions temporals.
- 2.** A la primera planta, es pot veure l'exposició permanent, amb una selecció de les obres d'Enric Monjo que expliquen la prolífica creació de l'escultor.
- 3.** A la segona planta, hi ha una petita mostra de les eines i d'una de les seves tècniques escultòriques, a més del fons del museu.
S'hi pot accedir fent una visita guiada.

Enric Monjo i Garriga

Enric Monjo i Garriga va néixer a Vilassar de Mar el dia 11 de febrer de l'any 1895.

Els seus pares, Rafael Monjo Segura i Josefa Garriga Tolosa, es dedicaven a l'ensenyament i a la tècnica naval.

Quan Enric Monjo era petit, ja li interessava l'art.

Quan tenia 11 anys, va fer la seva primera escultura: un petit brau de fang.

La seva família la va conservar.

Quan tenia 16 anys, va començar a estudiar a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, i després a l'Escola de Belles Arts.

Mentre estudiava arts, feia d'aprenent al taller d'Eusebi Arnau.

Quan va acabar els estudis d'art, va començar a treballar com a ajudant de l'escultor Josep Llimona,

i alhora va iniciar els estudis d'Anatomia a la Facultat de Medicina.

A partir de l'any 1918, va començar a participar en diferents exposicions i mostres artístiques.

L'any 1922, quan tenia 27 anys, va començar a fer de professor d'art a l'Escola d'Arts i Oficis i Belles Arts de Barcelona.

A més, feia escultures per encàrrec, i per a concursos i exposicions.

Durant la dècada de 1940,
després de la Guerra Civil espanyola,
Enric Monjo es va convertir
en un gran creador d'escultures monumentals,
és a dir, grans escultures que sovint formen part d'un monument.

Aquesta etapa va començar quan li van encarregar la decoració
de l'altar major de l'església parroquial del Sant Esperit de Terrassa.

Aquest encàrrec va ser molt important,
perquè va marcar l'inici de la seva carrera professional,
fins al punt que es va convertir
en el representant de l'escultura religiosa de la postguerra.

Durant la dècada de 1950, va fer exposicions a l'estranger:
a París, a Madrid i a Nova York,
i durant la dècada de 1960 va rebre diversos encàrrecs
dels Estats Units.

L'any 1971, va inaugurar la Gliptoteca Enric Monjo a Vilassar de Mar.
Va morir a Barcelona l'any 1976, quan tenia 81 anys.

Més enllà dels grans artistes famosos de la història de l'art,
sempre hi ha altres artistes menys coneguts
però que són molt importants per entendre l'art d'un país.
Enric Monjo és un d'ells.

Va ser un artista molt rellevant i molt ben valorat.
Com ho demostren els múltiples encàrrecs, no només a Catalunya,
sino a Espanya i arreu del món.
Va dedicar tota la seva vida a fer escultures
per a institucions i per a particulars,
va influir en tota una generació d'escultors,
i les seves obres formen part del patrimoni artístic català.

La seva creació va ser molt extensa,
sovint allunyat dels corrents artístics del moment.
La seva obra era el resultat d'una estètica i una ètica molt personal.
Ell va seguir una evolució personal
amb influències del Noucentisme,
un moviment cultural que va ser molt important a Catalunya
al principi del segle xx (20).

D'altra banda, va poder fer tantes obres gràcies al seu taller i a l'equip de professionals que hi treballaven, com ara Carles Ferrer, José Ángel Buscaglia, José Ángel Borina, Maria Lluïsa Granero, Josep Martí Sabé, Martirià Masdevall, Ricard Corberó, Francesc Carulla, Francesc Torres Monsó, Josep Maria Subirachs, Ferran Ventura, Apelles Fenosa, Antoni Boleda...

El món de Monjo

Enric Monjo va fer moltes obres d'art que es troben exposades a museus, espais públics, esglésies, catedrals i col·leccions públiques i privades d'arreu del món, com Taiwan, París, Londres, Nova York, Miami o Buenos Aires.

Aquí podràs veure un vídeo en què s'explica la vida i l'obra d'Enric Monjo.

Els anys de formació (1885-1920)

Enric Monjo va néixer en una família que es dedicava a l'ensenyament.

El seu avi havia fundat l'Estudi Nàutic de Vilassar de Mar i el seu pare va fundar una escola privada.

Però Enric Monjo no volia ser professor, ell volia dedicar-se a l'art.

L'any 1911, va començar a estudiar a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona i després a l'Escola de Belles Arts.

Allà va conèixer Antoni Vila Arrufat

i es van fer molt amics i socis professionals.

Mentre estudiava, va treballar com a aprenent al taller d'Eusebi Arnau i també com a ajudant del famós escultor Josep Llimona. Això va ser molt important per a la seva formació artística i professional.

L'any 1919, l'Ajuntament de Barcelona li va donar una beca per anar un any a París i a Brusselles. A París, es va interessar molt per l'obra de l'escultor francès August Rodin.

Caprici
(1906) Bronze

Quan tenia 11 anys, Enric Monjo va modelar un brau de fang. La seva família el va conservar i, més tard, en va fer una figura de bronze. Ja de ben petit, Enric Monjo demostrava la seva vocació i les seves habilitats per a l'art.

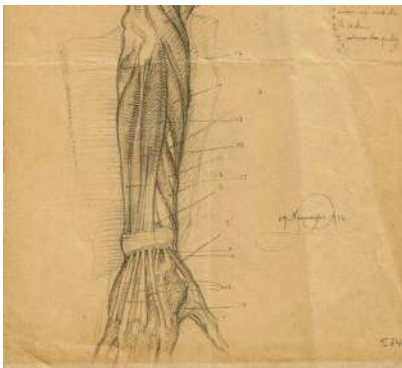

Estudiant d'Anatomia a la Facultat de Medicina de Barcelona

Enric Monjo va perfeccionar la tècnica d'esculpir cossos humans estudiant Anatomia Humana a la Facultat de Medicina de Barcelona.

Va estudiar medicina durant 7 anys,
i va aprendre tantes coses de les formes del cos
que aquests coneixements es van convertir
en un element clau de la seva obra.

Durant aquest temps, va fer molts dibuixos de cossos humans,
però es van perdre durant la Guerra Civil.

Altres escultors de l'època

Eusebi Arnau és un dels escultors modernistes més importants de Catalunya.

Va participar en la decoració de molts edificis importants de finals del segle XIX (19) i principis del segle XX (20), com el Castell dels Tres Dragons (1888), la Casa Amatller (1900), la Fonda Espanya (1903) o la Casa Garriga-Nogués (1905).

Josep Llimona també és un dels escultors modernistes catalans més importants.

Va participar molt activament en la vida cultural i política de Barcelona: va fundar el Cercle Artístic de Sant Lluc amb el seu germà, que també era escultor; va ser regidor de l'Ajuntament de Barcelona, i també va ser president de la Junta de Museus.

Algunes de les seves obres més importants són «El desconsol», el «Monument al Doctor Robert», el «Sant Jordi» i una sèrie de figures femenines esculpides amb un estil proper al simbolisme. Aquest moviment artístic representa la realitat de manera simbòlica, buscant el sentit ocult que s'amaga darrere de la realitat aparent.

El Noucentisme com a referència (1920-1936)

Quan va tornar de París i Brusselles, Enric Monjo va guanyar una plaça de professor auxiliar a l'Escola d'Arts i Oficis Artístics i Belles Arts de Barcelona. Combinava la seva tasca de professor amb la d'escultor professional.

Durant aquest període va tenir molt èxit artístic i personal. Va viatjar per Espanya, va rebre encàrrecs importants i es va casar amb Josefina Camprubí i Garriga.

En aquesta època, esculpia sobretot figures religioses, obres diverses per als carrers de les ciutats i figures de cossos femenins nus.

Les seves obres estan inspirades en el Noucentisme, un moviment artístic i cultural molt important a Catalunya. Però, tot i la influència noucentista, l'obra d'Enric Monjo té un estil personal, que destaca per les seves formes molt delicades i elegants.

Va ser molt important en la recuperació de l'escultura religiosa a Catalunya i Espanya.

Crist jacent (1924) Pedra

L'any 1924, Enric Monjo va esculpir el «Crist jacent».

Va ser la seva primera escultura important.

És una figura feta en pedra,
que decorava la tomba de Joan Figueres,
un empresari de Sabadell.

Aquesta obra demostra que Enric Monjo dominava molt bé
la tècnica d'esculpir els detalls del cos humà,
i també que admirava molt l'escultor francès August Rodin.

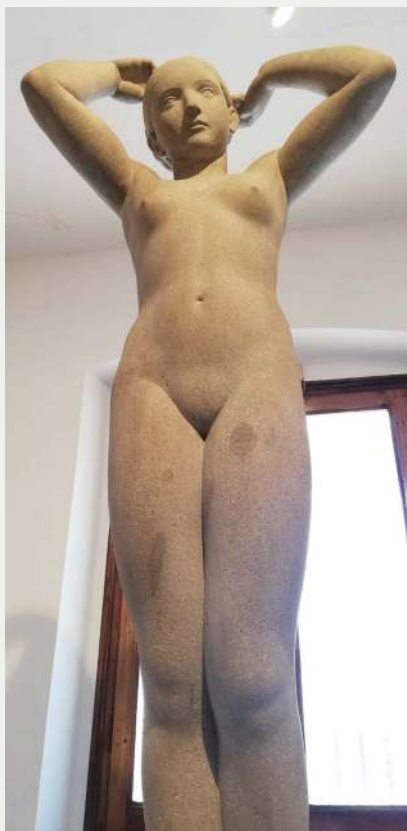
Enric Monjo va escriure unes paraules
dedicades a l'obra d'August Rodin
que també es podrien aplicar a l'escultura «Crist jacent»
del mateix Monjo.

Va dir que la seva obra «resumeix molt bé
el patiment del cos i de l'esperit, alhora».

Noia adolescent (1933) Pedra arenosa

Durant la dècada de 1930, Enric Monjo va fer una sèrie de cossos nus femenins, que era un dels temes clau de l'art noucentista. Aquestes obres demostren que Enric Monjo ja controlava molt bé el llenguatge propi de l'escultura i també la representació de l'expressió del cos humà.

Pomona (1928) Bronze

L'Ajuntament de Barcelona va encarregar la decoració de la nova plaça Catalunya a diversos artistes famosos, com Josep Llimona, Josep Viladomat, Josep Clarà o Pau Gargallo.

A Enric Monjo li van encarregar dues escultures que simbolitzessin els rius de Catalunya, però ell va fer una proposta lliure i va esculpir una Pomona, que és la deessa romana de la fruita; i una dona que porta una figura Mare de Déu a la mà.

Dona amb imatge de la Mare de Déu (1928) Bronze

La «Dona amb imatge de la Mare de Déu» resumeix molt bé tota l'obra d'Enric Monjo: una escultura gran que combina el cos femení amb una figura religiosa.

Monument a Juli Garreta (1932) Bronze i pedra

Enric Monjo va guanyar el concurs de Sant Feliu de Guíxols per fer un monument al compositor Juli Garreta.

El monument es va inaugurar l'any 1932 i Francesc Macià, president de la Generalitat, va assistir a la inauguració.

L'obra fa referència al món clàssic grec i llatí, i a la cultura mediterrània.

La Guerra Civil (1936-1939)

Quan va començar la Guerra Civil, Enric Monjo es va traslladar a Santiago de Compostella per fer de professor a l'Escola de Belles Arts.

Més endavant, va participar en el Servei de Recuperació del Patrimoni Artístic, format per un grup de soldats especialitzats en belles arts que s'encarregaven de protegir les obres d'art de la destrucció de la guerra.

El Servei va ser creat per Eugeni d'Ors, l'impulsor del Noucentisme, i funcionava a la zona franquista.

Aquest període va marcar l'obra d'Enric Monjo durant els anys següents.

D'una banda, en les seves estades per Espanya va conèixer en profunditat l'obra d'escultors espanyols com Berruguete o Juan de Juni.

D'altra banda, la destrucció que deixava la guerra es va convertir en una oportunitat per reconstruir el patrimoni artístic, restaurant i recreant els monuments i les obres d'art que havien estat destruïdes o malmeses.

De professió escultor (1939-1976): classicisme

Quan va acabar la Guerra Civil, Enric Monjo es va instal·lar una altra vegada a Barcelona i va començar una etapa de maduresa professional.

Feia grans encàrrecs monumentals i també obres més petites, més properes al Noucentisme.

A més, l'Escola de Belles Arts de Sant Jordi el va nomenar catedràtic d'Anatomia Artística.

De professió escultor (1939-1976): art sacre

La guerra va acabar l'any 1936.

Durant la postguerra, Enric Monjo va començar una gran etapa creativa, d'obra civil i d'art religiós destinat a esglésies i catedrals.

L'any 1941, li van encarregar la decoració de l'altar major de l'església parroquial del Sant Esperit de Terrassa, que havia quedat destruïda per la guerra.

Aquesta obra el va convertir en el gran representant de l'art religiós espanyol.

A partir d'aquest moment va rebre molts més encàrrecs monumentals.

Sant Mateu (1940-55) Fusta

Realitzat per a l'església del Sant Esperit de Terrassa.
Durant la Guerra Civil es va destruir el retaule de fusta del segle XVIII (18) que hi havia darrere de l'altar de l'església del Sant Esperit de Terrassa.

Quan va acabar la guerra, es va començar a planificar la restauració de l'església i es va convocar un concurs per escollir l'equip responsable de la restauració.

S'hi van presentar 10 projectes, però cap va guanyar, perquè cap reunia les condicions necessàries per decorar l'església sense intervenir-hi gaire. Tot i això, el jurat va reconèixer el mèrit del projecte que va presentar l'equip format per l'arquitecte Lluís Bonet, el pintor Antoni Vila Arrufat i Enric Monjo. Dos anys més tard, els van encarregar la realització del projecte.

Sant Jaume (1940-55) Fusta

Realitzat per a l'església del Sant Esperit de Terrassa.

La restauració de l'església del Sant Esperit de Terrassa va durar 15 anys.

Enric Monjo va fer les seves escultures seguint el sistema tradicional:

va instal·lar el taller als jardins de casa seva

i va contractar ajudants i aprenents perquè treballessin allà, com Gabriel Alabert, Josep Maria Subirachs o Lluïsa Granero.

Enric Monjo va crear unes figures de sants

i santes tan expressives

que moltes persones consideren

que són les seves millors obres.

Porta angèlica (Sense data) Pedra

L'any 1946, l'Abadia de Montserrat va encarregar a Enric Monjo una estàtua de l'abat Oliba, el fundador de l'abadia.

L'estàtua els va agradar tant que 2 anys més tard li van fer un altre encàrrec:

la Porta angèlica, l'arc per on s'accedeix al cambril de la Mare de Déu,

el lloc on hi ha la figura de la Verge de Montserrat.

De professió escultor (1939-1976): una prolífica carrera internacional

A la dècada de 1950, l'obra d'Enric Monjo va exposar a Terrassa, Madrid, París i Nova York.

Després de l'exposició a Nova York, li van fer diversos encàrrecs importants als Estats Units: el relleu del vestíbul d'un banc (el First National City Bank de Nova York); les escultures de la Basílica Nacional de la Immaculada, a Washington; o la medalla commemorativa del IV (4) Centenari de la fundació de la ciutat de San Agustín, a Florida.

Durant aquesta època, Enric Monjo va produir moltes obres i va rebre molts reconeixements.

Va passar a ser membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi i de la Hispanic Society of America (Societat Hispànica d'Amèrica).

A més, va rebre la Medalla de la Ciutat de Terrassa, la Clau de la Ciutat de Barcelona i la Gran Creu de l'Acadèmia Internacional de Belles Arts dels Estats Units.

També van començar a aparèixer llibres dedicats a la seva obra, com els estudis de Jean Babelot, Luis Monreal, Josep Tarín Iglesias o Maximilien Gautier.

Joan Monjo i Pons (Sense data) Marbre

L'avi d'Enric Monjo, Joan Monjo i Pons,
va ser enginyer mecànic.

Va col·laborar en la construcció del submarí Ictineu,
de Narcís Monturiol.

L'any 1869 es va instal·lar a Arenys de Mar
per dirigir l'escola de nàutica,
i en va ser director fins que l'escola va tancar, l'any 1876.

Aleshores va anar a viure a Vilassar de Mar,
i hi va fundar l'Estudi Nàutic.

Uns 20 anys després, va néixer el seu net,
Enric Monjo, a Vilassar de Mar.

Josefa Garriga (1930) Fusta

Josefa Garriga es va casar amb Rafael Monjo, fill de Joan Monjo.

Van tenir 4 fills. L'últim fill va ser Enric Monjo.

Enric Monjo va fer 2 retrats de la seva mare: aquest retrat en fusta, i un altre retrat en marbre.

Maria Rosa Seix (1942) Pedra

El primer estudi d'Enric Monjo estava situat al carrer Mallorca de Barcelona número 188, i el compartia amb el pintor Joan Seix Miralta.

La filla de Joan Seix va fer de model per a aquest bust.

Al MNAC (Museu Nacional d'Art de Catalunya) hi ha un quadre d'Olga Sacharoff, titulat «La colla», que representa el grup format per Enric Monjo, Joan Seix i altres amistats relacionades amb el món de l'art.

George S. Moore (1965) Bronze

George S. Moore era especialista en llengua i cultura hispàniques i també era el president d'un banc americà: el First National City Bank. Va ajudar molt a difondre l'obra d'Enric Monjo als Estats Units i va fundar el Museu Enric Monjo a Vilassar de Mar.

Sra. Millet de Maristany (1950) Marbre

A partir de 1950, Enric Monjo es va relacionar molt amb l'alta societat, les famílies més riques del país. Fèlix Millet i Maristany es dedicava a les finances i a la promoció cultural, i va ser un dels fundadors d'Òmnium Cultural i president de l'Orfeó Català.

Segona planta

El taller de l'escultor

Les obres d'Enric Monjo requerien un procés creatiu molt complex. El primer pas era recollir imatges, prendre mides, dibuixar els primers esbossos i fer els plànols de l'escultura.

El segon pas era elaborar esbossos de fang i maquetes a escala, és a dir, reproduccions petites però amb les proporcions reals.

I el tercer pas era elaborar els models en guix i passar-los després al material definitiu.

Aquesta planta només es pot veure amb visita concertada.

